

# Déli Hirlap

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Timisoara-Belváros, Szentgyörgy-tér 4. Telefon: este 9 óráig 2-52, azontúl 10 vagy 2-42. Előfizetési árak külföldön: havonként 110 Lei, negyedévre 330 Lei, félévre 600 Lei és egész évre 1200 Lei vagy ezekkel egyenlő értékű valuta

**POLITIKAI NAPILAP**

FELELŐS SZERKESZTŐ:  
**Dr. VUCHETICH ENDRE**

Előfizetési árak Temesvárott és vidéken kézbesítéssel: havonként 80 Lei, negyedévre 240 Lei, félévre 450 Lei, egész évre 900 Lei. Köztisztviselők és állami nyugdíjasok részére: havonként 60 Lei, negyedévre 180 Lei, félévre 350 Lei, egész évre 700 Lei.

7. ÉVFOLYAM. 285. SZÁM

TIMISOARA, 1929 DECEMBER 13, PÉNTEK ÁRA 4 LEI, BUKARESTBEN 5 LEI

## Forgácsok

Volt alkalmunk nem egyszer szembeállani azokkal a rosszakaratu ferilitésekkel, támadásokkal és inszINUÁciókkal, amelyekben a sovinszta román sajtó egy része a kisebbségeket részesítette. Annál jobban esik, hogy most beszámolhatunk Florescu volt igazságügyminiszter lapjának a kisebbségekkel szemben tanúsított liberális és megértő magatartásáról. Nem azt mondjuk, hogy az Omul Liber a kisebbségi jogok feltétlen teljesítésének bátor harcosává lett, azonban a haladás jele az is, hogyha megállapíthatjuk, hogy a kisebbségeknek nem mindenegyes megmozdulását fogadja gyanakodással. Az Omul Liber redakciójában élénk figyelemmel kísérik az erdélyi magyar sajtót és ennek nagy jelentőségét mi abban látjuk, hogy a regáti román olvasóközönseget így megismerteti a magyarság fájdalmaival, kívánságaival és jogos követeléseivel. Legutóbbi számában is foglalkozik a Déli Hirlapnak azzal a kommentárával, amellyel a Magyar Párt határozatát kísértük a községi választások ügyében. Az önálló lista fontosságáról szólottunk abban a cikkben és arról, hogy a magyarságnak nem lehet célja román pártok uszályába kapaszkodni. A volt igazságügyminiszter lapja megértéssel fogadja ezt az álláspontot és ama reményének ad kifejezést, hogy a kisebbségi szervezetek mindezek ellenére nem fognak megfélemezni arról, hogy programjukat és politikai küzdelmeiket az ország tekintélyének és presztizsének szem előtt tartásával igyekezzenek megvalósítani. Efelől megnyugtathatjuk lapjárunkat, mert a magyarság életének elmúlt tiz esztendeje Románia határain belül a legmegnyugtatóbb érv lehet ebben a tekintetben mindenki számára.

Hosszas huzavona után tehát felszaltták Temesvár város tanácsát. Olyan hosszas huzavona előzte meg, mint amilyen a nagytanács állítólag tervezett összehívását. Számtalan cikkben sürgettük és a közvélemény hatása alatt erőlesen követeltük a városi nagytanács mielőbbi összehívását nemesak azért, mert ezt a törvény kötelezően előírja, hanem főleg azért, mert olyan nagyfontosságú gazdasági, szociális és egyéb közérdekű ügyek gyűltek halomra, amelyek elintézése kizárólag a nagytanács hatáskörébe tartoznak. A város illetékes tényezői részéről történtek is nyilatkozatok és kijelentések, hogy a nagytanácsot összehívják, azonban ezen ígéretek és törvényes kötelezők beváltása napról-napra később. Később valószínűleg azért, mert volt ok rá, hogy tartsanak

a számonkéréstől. A színház ügye, a mozi ügye, a szegényügy, a munkanélküliség kérdése, a közmunkák kiadása, a bázisai vágány kihelyezése. Vidrighinnek a várossal való rendezetlen ügye és még sok más dolog, amely mind a polgárság érdekeit és zsebéit érinti, napirendre kerültek volna ezen a sajnos össze nem hívott

nagytanács ülésén. A magunk részéről a magyar közönség nevében teljes mértékben oszttuk a temesvári szociáldemokratapárt álláspontját, amely a városi tanácsnak az új tanács megválasztása előtt történt feloszlását elítéli. A közönség érdekeinek a semmibevevését jelentette a közügyekből való részvételének a teljes kikaposo-

lása és most, hogy az ideiglenes bizottság vette át hatáskörét, még szorgosabb és éberebb figyelemmel fogjuk kíséreni azt a működést, amelyet Temesvár összlakossága érdekében azoknak az uraknak, akiknek ez a megválasztott feladat jutott osztályrészül, hogy bennünket képviselhessenek, ki kell fejteni.

## A rombolások és a rendőrség

Temesvár, dec. 12.

A diákmozgalmak megindításának évfordulója alkalmából kedden éjjel sajnálatos incidensek játszódtak le Temesvárott. Éjjeltájban a Jenőherceg-terem nagyobb diákeszerepelt jelent meg, amely több oldalról megrohanta a megerősített rendőrszemeket, azokat agyba-főbe verte és utána betörte annak a háznak összes földszinti ablakait, ahol a Temesvári Hirlap kiadóhivatala van elhelyezve. Öklönyi kövek és dorongok léptek működésbe úgy, hogy egyetlen ablak nem maradt épen.

Az ablakfákat is kitépték, azonban nem elégedtek meg ezzel a pusztító munkával, hanem a pinceszobákban elhelyezett Mercantil nevű nyomdának összes ablakait is bezúrták.

Utána egyesek bemásztak a nyomdahelyiségbe, ahol a betüanyagot összevissza szórták, a szedőszekrényeket az utcára cipelték és összetörték. A nyomdában az üzemet tegnap kény-

telenek voltak szüneteltetni, mert a nyomda berendezését teljesen felforgatták. A kár úgy a Temesvári Hirlap kiadóhivatalában, mint különösen a nyomdában igen nagy és a bíróság hivatása megállapítani, hogy az anyagi kárért ki felel.

A tömeg miután itt elvégezte romboló munkáját és a rendőri készenlét megjelent, a zsidó liceum felé vonult, amelynek több ablakát szintén beverték.

A rendőrség itt utolérte a tüntető tömeget és szétoszlásra szólította fel. Erre a csoportból állítólag több revolverlövés hangzott el, mire a rendőrök a levegőbe löttek. Egy Caratiuc István nevű diákot az egyik golyó lábán megsértette. A rombolásnak és tüntető felvonulásnak csakhamar híre terjedt úgy, hogy a hatóságok is tudomást szereztek róla.

Popescu Marin ügyész a zsidó liceum előtt a harmincegy emberből álló rendőreszerepet az ügyészségre parancsolta és ugyancsak az ügyészségre vitetett öt diákot is.

Ugy a diákokat, mint pedig a rendőröket azonban csakhamar elbocsátották.

Temesvárott a mindenkor békés lakosság a legnagyobb felháborodás hangján tárgyalja a történetet. Csodálatosnak tartják különösen azt, hogy miként volt lehetséges ezt az alapos rombolást, amely meglehetősen sok időt vett igénybe, véghezvinni akkor, amikor a rendőrségnek tudnia kellett, hogy valami készülöben van, mert hiszen nem hiába helyezték el rendőröket az épület udvarán is. Felvetjük azt a kérdést, hogy mit csináltak ezek a rendőrök miközben a rombolás folyt és

miért késelt a központban összpontosított rendőrlégénység megjelenése a veszélyeztetett helyen, amikor az futólépésben egy perc alatt elérhető a rendőrségtől?

A jogrend, a jogbiztonság és a polgárság nyugalma érdekében követeljük a legszigorubb vizsgálatot. Lehetetlen állapot az, hogy ebben a nagy városban, amelynek lakossága aránytalanul nagy mértékben járul hozzá az összes közterhek viseléséhez, ilyen esetek büntetlenül maradhassanak. A rendőrség vezetői felelősek azért, hogy a rendőrlégénységet kellőképpen kioktassák és az

ne csak arra legyen jó, hogy megállapítsa egy üzletet este hét óra előtt egy perccel vagy pedig utána egy perccel zártak-e be.

Ez a szegénytelen eset sajnos azt mutatja, hogy a rendőrség Temesvárott nem áll hivatása magaslatán. Ezen az állapoton és ezen a helyzeten a legsürgősebben változtatni kell, mert rombolni lehet rendőri asszisztencia nélkül is.

**ÉJJELEI ÜLÉST TART A KAMARA.** Bukaresti tudósítónk telefonálja: A kamara máától kezdve december huszonegyedikéig éjjeli üléseket is fog tartani. December huszonegyedikén a parlament mindkét háza megkezdte karácsonyi szünetét.

## A magyar belügyminiszter sajtóperében interpelláció hangzott el, amelyben a miniszter lemondását követelték

Budapest, december 13.

(Tudósítónk telefonjelentése.) A magyar képviselőház ülésén napirend előtt nagy izgalom és számos közbeszólás közepette Györky Imre mondott interpellációt. Az interpellációban kifejtette, hogy Scitovszky belügyminiszter négy éven keresztül volt a Titán faipari vállalat igazgatásági tagja és nemrégben belügyminiszter korában ettől a vállalatától állami célokra horribilis áron telket vásárolt. Ezt az ügyet megírta a Magyarország című lap, amely ellen Scitovszky sajtópert indított. Györky Imre azt indítványozta, hogy Scitovszky vonja le a konzekvenciákat, mondjon le állásáról és ha majd a per során szeten-

lése tisztázódik, akkor nevezzék ki újra belügyminiszternek.

Bethlen István miniszterelnök rámutat arra, hogy Györky kívánsága lehetetlenség, mert hiszen a sajtóper hetekig, esetleg hónapokig is eltarthat és ha a kormány hozzájárul Györky javaslatához, akkor abba a komikus helyzetbe kerül, hogy a belügyminisztert hol lemondattja, hol kinevezi.

Györky Imre a válaszal nincsen meglegedve és sürgeti, hogy az állam pénzeivel jobban gazdálkodjanak.

Bethlen István miniszterelnök szólt föl az utat újól és magyarázata után a ház többsége a választ tudomásul vette.

# A düsszeldorfi rejtély, egy cikk, egy levél és a válasz

Falsch Gebild und rohes Wort  
Verändern Sinn und Ort...

Faust: Koresmajelenet.

Legutóbbi düsszeldorfi cikkemmel kapcsolatban levelet kaptam. Körülbelül úgy szól: ezt ugyan nem teszed ki az ablakba. Hát az bizonyos, hogy nem a bureau d' esprit-k szelleme világot belőle. Inkább személyeskedő, pamfletszerű. Nélkülözi a hadakozás nemesebb fegyvereit, de ha már tollat ragad a madame, rendelkezésére állhat a megnyugtató tudat, hogy levelet semmiesetre sem lehet összetéveszteni madame Sevigné leveleivel.

— Szennyfészek! Hallja kend, nem Düsszeldorfból jött maga is? Ez a tenorja eszmemenetének. Szép írásmű. Jó, vaskos humoru. Bizonyára akadna is hálás közönsége, mit tudom én hol? De talán mégsem mindenki gusz-tusa — lenyomatva. Kihirdetem véleményét: Azzal becéz, hogy düsszeldorfi stílusom van és amit írok, az ki nem forrt agyagnak való olvasmány. Miért olvasta akkor végig a cikket és miért foglalkozik vele? Rendőrséget akar rám uszítani, mert cikkem szerinte a kéjgyilkosság és a düsszeldorfi rém érdekében folytatott propaganda. Hát lehetséges erre a közép-kori ördögsvetségi hangulatokat feltámasztó inszINUÁCIÓRA komoly válasz? Man sieht die Absicht und wird doch nicht verstimmt.

Cikkeim a mindennemű gyilkosságok perhorreszkálása volt, az intézményes emberéletkioltásig, a háborúig. Mindig azt írom, ami meggyőződésem. És szívesebben veszem, ha az igazságomért fejbe vernek, mintha a langyosan kiegyező középutért megveregetik a vállamat. Ha összehasonlítok és mérek, senki nem terrorizálhatja bennem azt hitet, hogy a düsszeldorfi szörnyetegnél ne tartsam különbséget a generálist, aki fedezék nélkül pusztán azzal a pedagógiai célzattal rohamoztatta a katonák tizezreit, hogy: Ich werde euch sterben lehren...

A levél szerint monstrosizálás az a vélelem, hogy a düsszeldorfi gyilkos nemcsak szörnyzülött. Ösztön és tehetség különböző dolgok. A legnépszerűbb szenvedéllyel igen gyakran párosul zseniális képesség. Csak hogy itt a tehetség a rossz szolgálatában áll. A düsszeldorfi kéjgyilkosban zseniális képességeket látok: démoni fufangja, okossága, állandó lélekjelenléte révén teljesen beszámíthatónak tartom. Ennek viszont az a logikai következménye, hogy büntetésreméltóbbnak ítélem, mint az, aki örültnek véli és így — legalább ebben — az ítélet elől a tébolydába menti át.

Elrémül azon is, hogyan merek démoni költőességről zengedezni, mikor pszichopatológiai dokumentumokon történelmen keresztül próbálok közelebb férni rejtélyes indítóerőknek. Hát úgy, mint például Dühren, akit nekem de Saderól írt kétkötetes tanul-

mánya új alapokra fektette a francia szakkutatást. Azt is írja, hogy az ilyen alakokon csak a diákok csodálkoznak, mint a kétféjú gyermek, melyet muzeumba spiritusban helyeznek el. Hát Shakespeare királydrámáit talán spiritusban őrzik? Ezek a vérben incesztusban, szűrtestvér-, gyermekgyilkosságban tomboló szörnyek, kiket Shakespeare fantáziája minden hevével szolgált? Sueton Cesareaja, Nero, Caligula, Helio-gobal? Vagy Sophokles? Vagy Huysmans, aki monumentális regényében magát a feketemisét támasztja fel, a kehelyben a vérről? Montespan hercegnő? Idézzem talán az egész világtörténelmet a bibliai Herodesig?

Mit gondol, miért elevenednek meg ezek a témák annyi színműben, regényben, galériákban, a gotika farragványában, még a templomra is kihimegzve az élet obszkurus jelene-

teit? Frivol játékból talán? Nem. Csak azért, hogy annál jobban megismerjük az emberi lelket, amely telve fönséggel, de szörnyüséggel is. Hogy számon tartsuk rettentő indulatainak visszatérő végzetszerűségét, őserjét, minden kultúra és civilizáció ellenére. Parlez pour vous, — szól, mikor azt mondom, hogy ez a mi lelkünk. Mint egy komplexumot fogom fel ezt a sok terhet, melyet vizsgálódva kutat a tudós és ideává transzformál a művész, ha az élet elébe sodorja. Vállalom. Jó társaságban vagyok. Tudomány és művészet szuverén terület. Nem vaskalapos, ősi, álmegetőtrágya. Ellenkezőleg. Türelemes, áttekinthető, széles. Hogy az öntudat küszöbe alatt mi van, azt bizza Freudra. Jobb lesz, ha kraftausdruckok helyett annak szenteli figyelmét, hogy mi van az öntudat küszöbe fölött.

Flaneur.

## Szomorú példák az adómegállapítások dzsungeléből

Temesvár, dec. 12.

Hogy milyen lelkiismeretesen csinálják az adókievetéseket, azt az alábbiak illusztrálják. Az ez évi adókievetések ellen az érdekeltek nyolevan százaléka felebbezett. Ezeket az első felebbezéseket a felszólamlási bizottságok tárgyalják és a szokás az, hogy azokat rendszerint elutasítják. A szegény adófizető erre tovább megy a felebbezésével és a bírósághoz fordul. A bíróságok már hetek óta foglalkoznak ezekkel a felebbezésekkel. Hogy miért nem lehetett eddig is foglalkozni velük, annak megvan a maga oka. Ez az ok semmi egyéb, mint az, hogy a felebbezési bizottságok az általuk hozott elutasításokat egyáltalán nem indokolták meg. A bíróság erre visszasaadta az aktákat a pénzügyi hatóságoknak, hogy a döntést indokolják meg. A bizottságok ezt a nagy munkát most nyakra-főre csinálják és

hogy gyorsabban győzzék, berendelték egy csomó vidéki adóellenőrt is. Ezek most megindokolnak sorra olyan elutasításokat, amelyeket nem is ők mondtak ki. A megindokolások gyártása olyan heves tempóban megy, hogy most meg viszont nem egy a bírósághoz küldött indokolást elfelejtettek aláírni. A bíróság megint csak visszaküldi ezeket az aktákat aláírásra. És ilyenkor aztán viszont az történik meg, hogy nemcsak olyanok írják alá a megindokolást, akik a felebbezési tárgyaláson nem vettek részt, hanem olyanok is, akik még az indokolás megszerkesztésébe sem folytak be. Így aztán nem esuda, ha az adózó polgárság panaszkodik, hogy felületesen történik a megadóztatás és nem a méltányosság érvényesül, hanem csak az a törekvés, hogy az adó mindenképpen több legyen, mint az előző esztendőben.

## Letartóztatták egy község egész képviselőtestületét és rendőrségét

Bécs, december 12.

(Tudósítónk telefonjelentése.) A stájerországi Frohnsdorf községnek eddig minden nevezetessége az volt, hogy ott van a Styria-gyár. A községben békes, csendes nép lakik és így érthető, hogy irigylésreméltó dolog volt Frohnsdorfban rendőrnél lenni, mert az ottani rendőrségnek sohasem akadt dolga. A Heimwehr és a szocialisták torzalkodásának kellett elkövetkeznie, hogy a frohnsdorfi rendőrség beszéltessen magáról. A szocialisták, akiknek sorából kikerültek a képviselőtestület tagjai és a rendőrség emberei is, csak az alkalomra vártak, amikor belekóthattak a Heimwehrbe. Az alkalom számukra eljött, amikor egy Scheer nevű ember, akit különböző okokból kizártak a Heimwehrből,

besugta a szocialistáknak, hogy a Heimwehrnek a Styria-gyár egyik melléképületében titkos fegyverraktára van. Elhatározták, hogy ezt a titkos fegyverraktárt hatalmukba kerítik és tervük végrehajtására az elmúlt éjszakát szemelték ki. Éjfélután két órakor nagy tömegben sereglettek föl a Styria-gyár megjelölt melléképülete köré. A kéményre kötélhurkot dobtak föl és a kötél segítségével egyenkint másztak föl csendben a tetőre és onnan leereszkedtek az épületbe. A rendőrség feje, O f n e r, volt az első, aki a titkos raktárban megjelent. Nekiláttak a kutatásnak, de a legnagyobb fáradtsággal mindössze négy lyukas, óeska sisakot, egy csomó konzervdobozt és pár rongyos régi hadseregbeli mundért találtak. Annyi-

## LINOLEUM

futószőnyeg, perzsa és egyéb mintákkal Lel 78.—  
padlóbevonáshoz 200 cm. szélességben m<sup>2</sup>-kint „ 145.—  
linoleum ebédülőszőnyeg 200×300 „ 870.—

**Nagy választék:**  
Viaszosvászon, szőnyegáru, ottománátvetők, függönyökben, hó- és sárcipőkben

## Haas Lipót

Linoleum- és Szőnyegáruház  
Timisoara, Bulev. Regele Ferdinand 5

ra mérgek lettek a fényes leltre, hogy elhatározták a besugó Scheer megveretését. Erre azonban nem kerülhetett a sor, mivel időközben megjelent a csendőrség és az egész társaságot letartóztatta. És most Frohnsdorfnak ninesen sem képviselőtestülete, sem pedig rendőrsége, mert ezek mind őrizetben vannak.

## Megvakult

mert házastársa leöntötte forró vízzel

Temesvár, december 12.

Szívemarkoló tárgyalás folyt le tegnap a temesvári törvényszék egyik büntetőtanácsa előtt. Berger Karolina ötvenhét éves németszentpéteri asszony a vádlottja az ügynek. Berger Karolina és Kern János hatvan éves németszentpéteri gazdálkodó már huszonhat éve, amióta Kern felesége Amerikába vándorolt, közös háztartásban élnek. Boldogságuk egészen a tragikus esetig teljes volt. Ez év nyarán Kern feldühödött, mert munkából hazatérve az asszony nem várta ebédre. Elővette a fejszét és összerombolta a hálószoba bútorzatát. Eppen akkor ért fejszével a konyhába, amikor Berger Karolina belépett. Az asszony első ijedtségében felkapta a tüzhelyen levő lábast, amelyben mosáshoz szükséges forró víz volt és azt Kern arcába öntötte. A férfi feljajdult, az asszony orvosért akart szaladni, azonban Kern nem engedte azzal, hogy majd jobban lesz. Kern azonban nem lett jobban, hanem másnapra megvakult. Ott ült a vádlottak padján az asszony és mellette vak házastársa. Súlyos testisértséssel vádolja az ügyészség. Az asszony könnyes szemmel mondja el, hogy azóta kibékültek és boldogan élnek. Kernt is kihallgatják:

— Tekintetes bíró urak, ne büntessék meg ezt az asszonyt. Én vagyok mindennek az oka. Ha engedtem volna orvost hívni, akkor most nem lennék vak. Jó asszony ez, én vagyok vakságom oka. És gondot visel rám és jól élünk. Bíró urak ne büntessék meg.

A rideg törvényszéki teremben mindenki ellágyul. Radulescu ügyész is elejtí a vádat és a törvényszék felmentő ítéletet hoz.

## Saját gyártmányú cserépkályhák

kandallók és takaréktűzhelyek

olcsón **TURI GYÖRGY**

csak cserépkályhánál kaphatók, Temesvár

II., Rékási-ut 26. I. sz. villamos megálló közelében. Vállalok fayance lapokkal falburkolásokat, kályhaátépítéseket és minden e szakmába vágó munkákat. Garantált szakszerű kiszolgálás.

**A „DEFRA” cipőgyár ajándéka!** FIÓKOK: Józsefváros, Kossuth Lajos-utca 21, Gyárvaros, Kossuth-tér 2, Belváros, Mercy-u. 10 és Rezső-utca

**A Defra cipőgyár elrendelte fiókjainak, hogy a raktáron levő összes cipőkből karácsonyig a vásárlóknak 20% engedményt adjanak. Frissen érkezett hó- és sárcipők szenzációs olcsó áron kerülnek eladásra 240 leitől felfelé**



## Öt évi börtönre ítélték a belvárosi gyilkost

Temesvár, dec. 12.

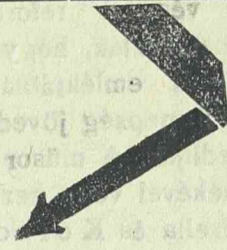
Visa a György ügyében éjjel tizenkét óráig tartó tárgyalás után a törvényszék tegnap délre halasztotta az ítélet kihirdetését. Visa — amint megírtuk — egy év előtt a Jenőherceg-utcában levő lakásán meg akarta ölni feleségét. A golyók célt tévesztettek és Pichl Sámuel hatvannyolc éves órást ötétek meg. Pontban tizenkét órákor vonult be a bíróság az ítélethirdetésre. A törvényszék büntetésnek mondta ki Visa Györgyöt szándékos, de nem előre megfontolt emberölés

büntetésben és ezért az enyhítő körülmények figyelembevétele mellett öt évi börtönre, politikai jogainak három évi felfüggesztésére és Pichl Ödönnek járó huszezer lei kártérítés megfizetésére ítélte. Az egy évi vizsgálati fogságot a törvényszék betudta.

Visa az ítélet hallatára kissé megtántorodik, majd erélyes hangon mondja:

— Elnök ur felebbezek. Ha egy évet adtak volna, akkor is felebbeztem volna. Én ártatlan vagyok.

## ALKALMI VÁSÁR!



Ön még soha ily olcsón szőrmebundát, kabátot, ruhát nem vásárolt, mint most

## WINTERNITZ -nél

BELVÁROS, LLOYD-SOR — TEL. INTERURBAN 906

# Huszonöt milliót fordít Temesvár városa kulturális célokra

Temesvár, dec. 12.

Most van készülöben Temesvár város jövő évi költségvetése. Nagy táncoskózik vannak a városházán: összevetik a milliós számokat, amelyek arról beszélnek egyrészt, hogy mi mindenre kell a pénz azokkal a számokkal, amelyek viszont azt mutatják, hogy mennyi pénz áll rendelkezésre. Szembehelyezik a bevételeket a kiadásokat.

Dobálják, permutálják, csökken-tik, nagyobbitják a számokat, tervelgetnek, latolgatnak és fontolgatnak, hogy megkapják az eredményt, amely reálissá tegye majd a város költségvetését és egyensúlyba hozza a bevételeket a kiadásokkal.

A városi költségvetés sok fejezete közül ragadjunk ki most egyet, a kulturális költségvetést. Nézzük, hogy a jövő esztendőben a város mennyit szándékozik közművelődési célokra fordítani. Ez a költségvetés sem teljes ugyan még, azonban konturjaiból máris kibontakozik a jövő esztendő képe.

A városi könyvtár fenntartására és az 1930-ban beszerzendő új könyvekre 250.000 leit irányoztak elő, 100.000 leiel többet, mint a múlt esztendőben. Ezen a pénzen román, magyar, német, francia és angol könyveket fognak beszerezni.

A városi könyvtárnak két népkönyvtár jellegű fiókja van és pedig az egyik a gyárvárosi Magyar-utcában, a másik a mehalai elemi iskolában. Ezek közül most a gyárvárosi fiókönyvtárt beszűntetik. A bér és a személyzeti kiadás nincsen arányban a könyvtár látogatásával. Az ott levő könyveket átköltöztetik a városi könyvtár központjába.

A városi színház dologi kiadásaira 1.900.000 leit vesznek föl a költségvetésbe. Ez teljes fedezetet talál a színházvezetők által fizetendő bérben. A színtársulatok támogatását a jövő esztendőben is úgy akarják végezni, mint ez idén.

A román színészet támogatására 500.000, a magyar és német színtársulatok támogatására 250.000 leit irányoznak elő.

Az ideai szubvenció még nem került mind kiadásra. A zeneiskola részére — tanári fizetésekre és az összes többi kiadásokra — 2.000.000 leit irányoznak elő. Az állami elemi iskoláknak a tör-

vény által a várost terhelő fenntartási kiadásokra 4.000.000, a műegyetem és a középiskolák fenntartásához való hozzájárulás címén 1.200.000 leit vettek fel a költségvetésbe. A városi inasiskolák személyi és dologi kiadásai 2.500.000 leiel terhelik meg a várost. A városi fiútanoncotthonok fenntartása 9.000.000, az egy leánytanoncotthon fenntartása pedig 1.000.000 leibe kerül a városnak a jövő évben. Ennek a tiz milliónak azonban hatvan százaléka megtérül a tanoncok mesterei által havonta inaszonként fizetendő 500 leiekből. Különböző kulturális egyesületek támogatására 1.200.000 leit, a könyvtár előirányzatában nem szereplő folyóiratok előfizetésére 15.000 leit vettek föl a költségvetésbe.

A kulturális költségvetésnek két egészen új tétele is lesz.

A város mozzalmat indít egy temesvári rádióadó állomás létesítésére és erre a célra 500.000 leit irányoztak elő.

## Sártenger választja el Temesvártól Rónácot úgy, hogy lehetetlen a kocsiközlekedés

Temesvár, dec. 12.

Megírtuk a múlt héten, hogy a Rónác lakossága körében mozgalom indult meg, amelynek célja a város belső területe és ezen külváros közötti autóbusszjárat létesítése. A város ideiglenes bizottsága foglalkozott ezzel az ügyvel és bizottságot küldött ki, amely a kérdést a helyszínen tanulmányozta. A bizottság tegnap délelőtt járt ki a Rónácra a villamos vasut autóbusszán. Az utazás és az ezzel kapcsolatos helyszíni szemle arról győzte meg a bizottságot, hogy ma teljes lehetetlenség a Rónáccal az autóbussz közlekedés. Az utazásnak a rendezése 150.000—200.000 leit költséget igényel. A bizottság a város vezetőségének azt az előterjesztést teszi, hogy ezt az utat tavaszig okvetlenül hozasson rendbe és azután maga valósítsa meg az autóbussz közlekedést és mielőbb valósítsa meg a villamos vasutnak a Rónácra való kiépítését.

## Bécsben ciánkálival megmérgezte magát egy fiatal mérnök

Bécs, december 13.

(Tudósítónk telefonjelentése.) A hosszabb idő óta Bécsben élő Scheirich Károly huszonhat éves romániai illetőségű vegyész mérnök öngyilkosságot követett el. Scheirich tegnap este behívta a lakásába háziasszonyát és a következő kijelentést tette előtte: — Mindjárt fog egy szép komédiát látni. Megmérgeztem magamat.

Alig, hogy ezeket a szavakat kimondta tántorogni kezdett, majd összeesett. A kétségbeesett háziasszony

azonnal orvosért telefonált, mire azonban megjött Scheirich már halott volt. Az öngyilkos vegyész mérnök levelet hagyott hátra, amelyben megírja, hogy ciánkálival piszkos adósságok miatt vetett véget életének. Ez annál is inkább esodálatosabb, mert Scheirich szülei, kik romániaiak, fiuknak állandóan nagy összegű pénzeket küldtek. Scheirich ismert alakja volt a bécsi éjjeli lokáloknak és kártyakluboknak és valószínűleg ez okozta vesztét.

## Uj vonalak épülnek a villamos vasut hálózatán

Temesvár, dec. 12.

A város vállalatok ellenőrző bizottsága most foglalkozott a városi villanytelep és városi villamos vasut jövő évi költségvetésének tervezetével. A villanytelep költségvetését a múlt évi 103.000.000 leiel szemben 106.000.000 leiben állapították meg. Ehez veszik még azt a 12.000.000 leies felesleget, amely az 1928. évből fenmaradt úgy, hogy a villanytelep 1930. évi költségvetése 118.000.000 leiel lesz. A villanytelep a jövő esztendőben különböző új beruházásokat eszközöl. Uj világítási kábeleket fektetnek le, ezenkívül számos utcába vezetnek be a villanyvilágítást. A villanytelepen ezenkívül felszerelnek egy harmadik áramfejlesztő gépet, amely 11.600.000 leibe kerül. A világítási és ipari áram ára az eddigi marad, ellenben a háztartási áram árát kilowattontként az eddigi négy leiről három leire szállítják le. A városi villamosvasut 1930-iki költségvetése 70.000.000 leire rug, amelyhez hozzájárul még az utóbbi évekből származó 8.000.000 leies megtakarítás. Ezt az utóbbi tételt teljes egészében a bázisai vágány kihelyezési munkálataira fordítják. A villamosvasut igazgatósága befejezi a Vadászudó-uti villamos vonalat, azt kiépíti az új kórház felé és a gyárvárosi Malom-téren összekapcsolja a régi közúti hálózattal. A Józsefvárosban a Küttl-tértől kezdve a kifelé haladó vonalak alapépítményét teljesen átépítik, miként az már a többi városrészekben történt, ezenkívül a Kossuth Lajos-utca és Bonnaz-utca kereszteződésénél olyan váltószereket építenek be az utastébe, amelyen a gyárvárosi Kossuth-téren van. Ennél az utkeresztződésnél függő villamos órát is fognak elhelyezni.

JÖVŐ ÉV ELEJÉN MÁR TÖBB FIZETÉST KAP A TANSZEMÉLYZET. Bukaresti tudósítónk telefonálja: Maniu Gyula miniszterelnök tegnap kihallgatáson fogadta a tanárok és tanítók küldöttségét, amelyet Toni szenátor, egyetemi tanár vezetett. A küldöttség memorandumot adott át a miniszterelnöknek, aki azt átvette és a tanárokat a legjobb akaratáról biztosította. Az audiencia után a küldöttség vezetői kijelentették, hogy a kormány elismeri a tanszemélyzet kívánságainak jogoságát és bárha jelenleg pénzügyi nehézségekkel küzd, fizetéseik javítására mégis százhat millió leit fordít. A pótlékokat már a jövő év elején kezdik kifizetni.

## Négy helyiség

irodának, rendelőnek vagy egyletnek kiadó. Szentgyörgy-tér 4. Káldor.

# Hírek

## Szegények karácsonya

ne legyen fájo, ne legyen szomorú, könnyes, bus karácsony. Ezt a célt tűzte maga elé a Déli Hírlap szerkesztősege, amikor arra határozta el magát, hogy mozgalmat indít, amelynek célja: mentől több szegény temesvári család karácsonyát legalább pár órára vidámmá, kedvessé tenni. Hiszen tudjuk, hogy a tömegnyomor olyan nagy, olyan óriási, hogy azt szinte lehetetlen mind tartósan enyhíteni. Tudjuk azt, hogy a mi akciónk csak egy csepp a tengerben, de mégis meg tesszük és mégis ösztönözzük cselekvésre olvasóink táborát, mert a valami, ha bármily csekély is, több a semminél. Nem szabad letörötlenül hagyni felebarátaink arcán a könnyet azzal a vállvonogató szóval, hogy a nyomort ugysem tudjuk teljesen megszüntetni. És hisszük, hogy olvasóink megértik hívó szózatunkat, mellénk állanak a Szegények Karácsonya mozgalomban. Hogy megértő szivekre találtunk, annak igazolása az, hogy szegény emberek is sietnek hozzájárulásaikkal növelni azt az alapot, amely lehetővé tege, hogy minél több szegény ember számára vásároljunk karácsony ünnepére szeretet-ajándékot.

Megható volt, amikor tegnap egy munkásember jelent meg a Déli Hírlap szerkesztőségében és előadta, hogy az Egyesült Lakk- és Festékgár munkásai, szük keresetű emberek, maguk között gyűjtést rendeztek maguk részére a Szegények Karácsonyára. Pár leienként adakoztak és összehoztak 140 leit, amelyet szeretettel ajánlanak föl a szegényeknek. Olyan megható példája ez a felebaráti szeretetnek, amely a legnagyobb elismerést érdemli meg. Ezen az adományon kívül ma érkezett szerkesztőségünkbe özvegy Székely Mihálynénak 500 leies adománya is. A Szegények Karácsonya alapunk jelenlegi állása 6310 lei.

**— Domasneanu főpolgármester betegszabadságra megy. Domasneanu György főpolgármester megbetegedett. A főpolgármester most csináltatja meg utlevelét és a napokban Raguzába utazik. Íróasztalának kulcsait tegnap délután adta át Grozavescu titkárnak. A polgármesteri teendőket mint helyettes, egyelőre Schmitz Ferenc dr. városi tanácsos látja el. Az erre vonatkozó megbízó okmányt Sagovici Sámuel dr. főjegyző ma állítja ki és küldi el aláírásra a főpolgármester lakására.**

**Pongyola bársony, fianell, barchend nagy választékban legolcsóbban Dénes & Pollák cégnél.**

**— Craciun György állami főorvos lesz. Craciun György dr. temesvári orvos — mint értesülünk — főorvosi minőségben legközelebb a temesvári állami kórházhoz kerül, ahol egyben az igazgató-főorvos helyettese is lesz. A kinevezés hír szerint még a napokban megtörténik és ebben az esetben Craciun György dr. lemond a város ideiglenes bizottságában viselt tagságáról.**

**— Február elsejéig lesznek inkadrálások a rendőrségen. Bukaresti tudósítónk telefonálja: A kormány a rendőrség inkadrálását meghosszabbította és az új beosztások február elsejéig fognak befejeződni.**

**— Református emlékünnepep Végváron. Végvári tudósítónk jelenti: Szép ünnepséget rendeztek a református templomban Karoli Gáspár és Bethlen Gábor emlékezetére. A végvári reformátusok ugyanis elhatározták, hogy a templom falában Karoli emléktáblát helyeznek el és az ünnepség jövedelmét erre a célra fordítják. A műsor a Végvári Dalkör énekével vette kezdetét, majd Zöld Gizella és Korsos Péterné szavaltak, valamint Kele Albert, Korsos Péter tanító egy dalt adott elő, az ünnepi beszédet pedig Ajtay Gábor segédlelkész mondta. Az ünnepély nagy közönség jelenlétében folyt le és szép erkölcsi, valamint anyagi eredménnyel végződött.**

**Covay** Temesvár - Gyárvaros. Háromkirály-u. 7. sz. készíti mérték után a legelegánsabb férfi-fehérműveket szavatosság mellett. Versenyképes olcsó árak. Hozott anyagból is készít. (4629)

**— Felépül az első temesvári magánmozi. Megirtuk annak idején, hogy a kultuszminiszter Mioe Simon temesvári lakosnak engedélyt adott egy Temesvárott létesítendő magánmozira. Mioe a mozira vonatkozó terveket beterveztette a városi mérnökséghez, mely azokat felülvizsgálta és bizonyos változtatásokat kívánt. A kívánt változtatásokat a terveken keresztül vezették és ennek alapján a város most megadta az építési engedélyt. Az építési engedélyt tegnap kézbesítették Mioe Simonnak, aki moziját a Posta-utca 18. szám alatt a tavasszal kezdi építeni.**

**„PHILATELIA“**  
bélyegkereskedés  
vétel eladás csere  
SZÉCSI, TIMISOARA IV.,  
Horváth Boldizsár-utca 2.

**— Moldovan államtitkár szabadsága. Bukaresti tudósítónk telefonálja: A kormány egy évi szabadságot engedélyezett Moldovan Gyula dr. egyetemi tanárnak, hogy államtitkári teendőit elláthassa.**

**— A temesvári angol konzul megkapta az ekszekvaturát. Bukaresti tudósítónk telefonálja: A régenstanás megadta a szükséges ekszekvaturát Szene Emil dr. temesvári angol konzulnak a konzuli működés kifejtéséhez. Az ekszekvaturáról szóló rendeletet a hivatalos lap legújabb száma közli.**

**Az intelligens ifjúság játékszerel:**  
optikusok, kémia, optika, elektrotechnika, mechanika, rádió, csillagászat, földrajz számára Árjegyzék ingyen.  
KECSKEMÉTI optikus. Temesv., Börze-u.

**— Aversescu újra harcias. Bukaresti tudósítónk telefonálja: Az Aversescu vezérlete alatt álló néppárt szigorú utasításokat küldött vidéki tagozatainak a községi választásokon való részvételre és az intenzív propagandára vonatkozólag. Még ezen a héten megjelenik a pártnak az országhoz intézendő kiáltványa, amely rendkívül erős hangú támadás lesz a jelenlegi kormány és kormányzati rendszer ellen.**

**Rádiószaküzlet és laboratórium**

# KONTAKT

Timisoara I., Börze-u. 3. Lloyd mögötti új utcában. Sörforrás után

TELEFUNKEN  
készítmények  
állandóan.  
Szakszerű átépítés.  
Hálózatira alakít át.  
Bármilyen javítás.  
Accumulator  
és  
friss bateria.  
Telefon: 14-56

**Leszállítják a cukor árat. Bukaresti tudósítónk telefonálja: Madgearn pénzügyminiszter ma hosszabb tárgyalást folytatott a cukorgyarak képviselőivel. A tárgyalások eredménye előreláthatólag a cukorárak leszállítása lesz.**

**— Az első temesvári jelmezbai. A Temesvári Magyar Dalárda választmányi ülésén elhatározta, hogy január 11-én nagy jelmezbált rendez. A dalárdának mostani szezonbeli nagyhangversenyét március elején fogják megtartani.**

**Gyémánt és briliáns ékszerek olcsón vásárolhatók a Lloyd-soron**  
**ALEX. KLEIN**  
ékszerésznél, a Tacámul ezüstárugyár lerakata.

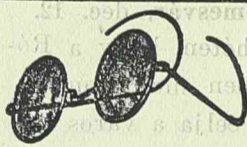
**— Házasság. Weisz Armin temesvári fakereskedő és Ehrenwald Lili (Radna) december 10-én házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.)**

**— Betegség miatt megváltak az életől. Kovacsics Antal hetvennyolc éves ötvösi gazdálkodó tegnap föbelötte magát és azonnal meghalt. Tettének oka gyógyíthatatlan betegség. — Ugyancsak gyógyíthatatlan baja miatt vált meg az életől — mint Perjámosról jelentik — Lab Anna ötvenhárom éves perjámosi asszony, aki a kutba ugrott és mire kihúzták, már nem volt élet benne.**

**Megbízhatóan vásárolhat ékszert, ezüst és kinaezüst dísz tárgyakat**  
**ALEX. KLEIN**  
ékszerésznél, a Lloyd-soron.  
A Tacámul ezüstárugyár lerakata.

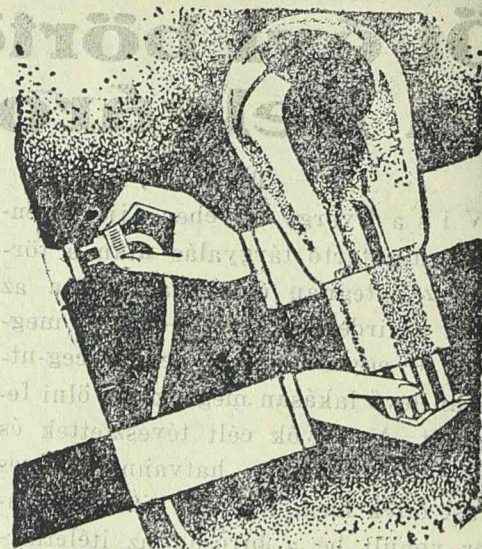
**— A temesvári zsidó ifjúság tánemu-latsága. A temesvári Zeirah, Aviva és Barisszia ifjúsági alakulatok december huszonegyedikén a belvárosi Ferdinánd szálló termében nagysikerűnek ígérkező idényntnyító tánemu-latságot rendeznek. A műsor összeállításán az agilis rendezőség most fáradozik. Az est jólsikerültségét a rendezőgárda agilitása biztosítja.**

**\* Szohátskyné-Pálffy Erzsébet kiállítása a Lloyd-klubban naponta déli tizenkét órától este kilencig megtekinthető. A kiállítás vasárnap estig marad nyitva. Belépési díj nincsen.**



Ne han agolja el szem-  
meit! Szemüvegek, op-  
tikai cikkek nagy  
választékban  
**FRANZ TEJNOR & Co.**  
Temesv. II, Kossuth-tér

**— Temesvári kereskedő öngyilkossága. Kutrér Sándor hatvannégy éves kereskedő tegnap hajnalban belvárosi lakásán felakasztotta magát. Az öngyilkosságot hozzátartozói később vették észre úgy, hogy az orvos már csak a beállott halált állapíthatta meg. Kutrér Sándor öngyilkosságának oka ismeretlen, mert levelet nem hagyott hátra és hozzátartozói sem tudnak felvilágosítást adni. Kutrér Sándor halálát felesége, nyolcvanöt éves édesanyja, leányai, Weiser Sebestyén ügyvéd és Bossel Sándor, a Cartea Romaneasca igazgatójának felesége, fiai Kutrér Rezső ügyvéd, vejei és kiterjedt rokonság gyászolja. Ma, csütörtök délután három órakor temetik a belvárosi zsidó temető halottasházából.**



**TUNGSDRAM**  
VÁLTOÁRAMU BARIUMCSŐ

**AR 4100**  
Magasfrekvencia és ellenállás erősítőcső

**AG 4100**  
Universalscső  
**R 150**  
Magasfrekvencia és ellenállás erősítőcső

**G 115**  
Universalscső

**G 150**  
Universalscső

**L 190**  
Alacsonyfrekvenciacső

**P 190**  
Végerősítőcső

**PV 475**  
Kétirányú egyenirányítócső

Kérje a műszaki adatokat  
rádiókereskedőjétől!

**UJ**  
**KEDVEZMÉNY**  
**ÜENDÉ-**  
**GEINKNER**

Ezen lap előfizetői-  
nek megelé-  
désére nyújtott

**20%**

kedvezményt  
szobaárainkból

**10%**

kedvezményt olcsó  
éttermi árainkból (menut  
kivéve) módunkban van az  
UJSÁG kádóvatalával létesített  
megállapodás alapján kibővíteni a

**MAGYAR KIR. OPERAHÁZ**  
**NEMZETI SZÍNHÁZ**  
**RAMARA SZÍNHÁZ**

előadásaira szóló mérsékelt  
áru jegyekkel. Tekintettel  
a nagy keresletre, kérjük  
szoba- és színházjegy ren-  
delését két-három nappal  
előbb velünk közölni.

**Park Szálloda**  
**BUDAPEST**

szemben a Keleti pályaudvar érkezési  
oldalával. (Nincs kocsiköltsége.)



# Mindenki karácsonyfája

Temesvár, december 12.

A mozgalom a nyugati országokból indult ki, tavaly már Magyarországon is volt Mindenki karácsonyfája, most pedig Romániában Temesvár az első város, ahol karácsony estéjén felgyul a Mindenki karácsonyfájának gyertyája. A Szociális Missziótársulat temesvári szervezete valósítja meg ezt a szép eszmét. A szabadban állítanak föl karácsonyfákat, azokon gyertyák égnek, az ágakon és a fák alatt pedig sütemény, gyümölcs és más emnivaló lesz. Ehez a karácsonyfához járulhat

mindenki, akinek nincsen karácsonyfája, akinek nincsen senkije. Temesvárott a gyárvárosi Coronini-téren, az erzsébetvárosi Telekház-téren és a józsefvárosi Skudier-téren lesz egy-egy Mindenki karácsonyfája. Karácsony estéjén hat órakor gyulnak fel ezeknek a karácsonyfáknak gyertyái és osztják ki a jelentkezőknek az ajándékokat. Mindhárom helyen kicsiny ünnepélyek is lesznek. A Mindenki karácsonyfája számára adományokat a Szociális Misszió Bonnaz-utca 10. szám alatti helyiségében lehet átadni.

— Az agrárliga gyűlése Lugoson. Lugosi tudósítónk jelenti: Nagy érdeklődés közepette alakult meg Lugoson az országos agrárliga szörényi szervezete. Az alakuló gyűlésen Garoflid volt földművelésügyi miniszter, a liga vezére is megjelent, aki nagyhatású beszédet mondott az agráriusok tömörüléséről és érdekeik megvédéséről. Felszólaltak még Fotoc mérnök, Zatreanu Péter és Boldoa mérnök is. A gyűlést Baukett követte.

**Prima erdélyi burgonya**  
házhöz szá litva.  
**Telefon: 10-41**  
Gorove-u. 5. Wankónál.

— Karánsebesi városi tisztviselők a vádlottak padján. Karánsebesi tudósítónk jelenti: Ez év elején állítólag szabálytalanságokat fedeztek fel a karánsebesi városházán. Az ügyészség vádat emelt több városi tisztviselő ellen és ez az ügy képezi most Karánsebes szenzációját. A bíróság már kétnapja tárgyalja az ügyet, eddig ötvennél több tanút hallgatott ki. Tegnap az elnök a tárgyalást félbeszakította és annak folytatását december tizenharmadikára, péntekre halasztotta el.

— Éjjeli támadás. Varga Bálint harmincöt éves erzsébetvárosi lakost tegnap éjjel, amikor hazafelé tartott, ismeretlen tettesek megtámadták és megverték. Varga kiáltozásaira több járókelő a segítségére sietett, mire az éjszakai támadók elmenekültek.

**50 ELŐKELŐ CÉG VESZ RÉSZT**  
14—15, szombat, vasárnap  
a nagy karácsonyi mintakiállításán a **HOTEL FERDINAND** termeiben.

— Temesváriak körvadászata. A temesvári Diana vadásztársaság a kádári és végvári határban sikerült körvadászatot rendezett, melyen száznegyvenegy nyulat ejtettek el.

\* Modern keramiai kiállítás. Schlosser Jenő a volt Boneescu-terasz helyiségében december hatodikától tizen-nyolcadikáig művészi groteszk figuráiból és színes relieves vázákban karácsonyi kiállítást rendez. Eddigi kiállításai: Bukarest, Kairó, Páris és Barcelona.

## CONTINENTAL Szálloda, Budapest

VII., Dohány-utca 42—44. Táviratok: Continentalotel.

**A vidéki uri közönség igazi otthona.**

Tisztaság — Kényelem — Előzékenység  
Minden szobában hideg-meleg folyóvíz, központi fűtés.  
Egyágyas szobák árai: 5, 6, 7, 8, 9, 10 pengő.  
Kétágyas szobák árai: 8, 9, 10, 12, 14, 15, 16 pengő.  
Szobák telefonnal. Szobák fürdőszobával.

**TÁRGYALNAK ROMAN-JUGOSLAV HATARKIIGAZÍTÁSRÓL.**  
Kereseti tudósítónk telefonálja: Az aromániai sajtót bejárta a hír, hogy a Déli Hírlap jugoszláviai utalásaitól elmentése alapján írt meg, hogy a román és jugoszláv kormányok határkiigazításról tárgyalnak. A hírek szerint bázisai vasúti vonalat Versecce felé teremtve egyfajta Románia-utat, míg Jugoszláviát másképpen rendeznék. A külügyminisztérium a belügyminisztériummal egyetértően hivatalos cáfolatot adott ki, eljeleníti, hogy ilyen irányú tárgyalások a két állam között jelenleg nem vannak.

**Halálozás.** Ujpecsről jelentik: A Máttyás, az ujpecsi gőzmozgatója negyvennyolc éves korában hirtelen meghalt. Halálát özvegye leánya gyászolja. Temetése ma délután három órakor lesz Ujpecsen.

## Mindenki siet

ajándékait — amig raktárunk tart — beszerezni.

**Sternberg**

— Elfogták a düsseldorfi tömeggyilkost. Berlinből jelentik: A berlini bíróság letartóztatott egy Nestor György nevű kocsislegényt, akit gyanúsítanak, hogy ő lenne a düsseldorfi tömeggyilkos. Legújabb hírek szerint a gyilkos bevallotta, hogy Hahn Máriát ő tette el láb alól. A bíróság hallgatja ki és nem szállítják Düsseldorfba, mert tartanak a bíróságtól. A híradás nagyon valószínűsíti a vádat.

— Kiszalud-ünnepély. A Bánsági Magyar Közművelődési Egyesület vasárnap, december 15-én délután öt órakor az ipari munkaadók szindikátusának Jenőherceg-utca 20. szám alatti helyiségében kulturdélutánt rendez, amelyet a múlt század nagy festőművészeinek képei kísérnek. Kiszalud Károly és Kiszalud Sándor emlékének szentelték az ünnepélyen ismertetik a két művész életét és munkásságát, továbbá bemutatnak szemelvényeket műveikből. A kulturdélutánra beléptidíjat nem szednek, a költségek fedezésére a műsor megváltása kötelező.

**Berbeaud-bonbonok, sütemények**  
gyedárúsítása, az összes bel- és külföldi  
cukorkák, csokoládék legolcsóbban  
**Somogyinál** Loyd-sor 11.  
Telefon: 11-65

— Betörés Végváron. Végvári tudósítónk jelenti: Az elmúlt éjjel ismeretlen tettesek betörték Toronyi György fűszer- és rövidáru kereskedésébe ahonnan nagymennyiségű arat és készpénztárban talált pénzt is elvittek. A tettesek az udvar felőli ablakon betörték és úgy hatoltak be az üzletbe. A csendőrség megindította a nyomozást a betörők kézrekerítésére.

— Franco Romana ügye. Bukaresti tudósítónk telefonálja: A fizetési zavarokkal küzdő Franco Romana nagybank betétesei tegnap újabb gyűlést tartottak, mely igen izgatott hangulatban folyt le. Felvetődött az önkéntes csődkérdés gondolata is, ezt azonban elvetették. A betétesek bizottságot neveztek ki, hogy az járjon el a kormánytól, a Nemzeti Banknál és a törvényesen a Franco Romana ügyének mielőbbi tisztázása érdekében.

— Korcsolyák és rödlök, gyermekjátékok, karácsonyi cikkek és az összes téli cikkek nagy választékban szállított áron Scherter Ottó kereskedésében, Timisoara, Belváros.

**Tornaünnepély.** A Temesvári Tornaegyesület e hó 14-én, szombaton este hét órakor, a piaristák tornatermében torna-ünnepélyt tart, amelyen az érdeklődőket szívesen látják.

— Előadás a takarékos fűtésről. Stumpfoll Ede igazgató vasárnap, december 15-én, d. e. 10 órakor a munkaadók szindikátusának termében, Jenőherceg-utca 20. szám alatt előadást fog tartani a fűtésről, a kaloriferekről és azok hasznáról. Ez alkalommal saját találmányú kaloriferjeiből hét típust be fog mutatni. Az ipari szindikátus tagjain kívül más érdeklődőket is szívesen látnak.

— Anyakönyvi hírek. Születtek: Terne Konstantin, Soós Sándor, Holtz István, Tismariu Mihály, Kovács Ferenc. Meghaltak: Szabó Antal 75 és Kutrér Sándor 64 éves korában.

## Az Elite-étteremben

havi abonnensek felvételnek.  
Elsőrangú konyha és italok.  
Olcsó árak.

— Életunt ügyvéd. Szabadkáról jelentik: Paukovic Andor dr. szabadkai ügyvéd főbelötte magát és több órás szenvedés után meghalt. Az életunt ügyvéd több levelet hagyott hátra, melyekből világosság fog derülni, hogy mi készítette végzetes tetteire.

\* Ha Temesvárra jön, kérje mindenütt az ingyenes tájékoztatót (Onducatorul prin Timisoara.)

\* Munkát kérnek a Kunszt-telepiek. A Kunszt-telepen uralkodó nyomorról már többször írtunk. Minden szó kevés ahhoz, hogy a Kunszt-telepen élő emberek inségét elmondja. A társadalmi mozgalom, amely megindult, minden áldozatkészsége mellett elégtelen a segítség. A Kunszt-telepiek különben is nem segítyt akarnak, hanem munkát. Dolgozni akarnak, hogy munkájukkal tartsák fenn magukat és hozzátartozóikat. Kérjük olvasóinkat, ha bárkinek is munkaerőre volna szüksége, jelentse azt a Déli Hírlap kiadóhivatalának telefonon és mi megszerezük számára a megfelelő munkát. Jelenleg a következő foglalkozásokra ajánljuk Kunszt-telepi lakosok: éjjeli őr, kifutó, bolti szolgálat, favágó, fahordó, szoptató dada, mosónő, takarítónő, szakácsnő, mindenes.

— Remény van a megyei utak javítására. Temesmegye ideiglenes bizottsága legutóbbi ülésén elhatározta, hogy nyolcszáz ezer lei költséggel egy második uthengert vásárol. A vármegye azzal a tervvel foglalkozik, hogy a vármegyei utak kavicsszükségletének kitermelésére kőbányát vásárol, azonkívül remény van rá, hogy az állam az utak fenntartásához a tavalyinál sokkal nagyobb összeggel fog hozzájárulni. A megyei utaknak nagymérvű rendbehozatalára van szükség és ezt a munkát az eddigi régi uthengerekkel egyedül nem lehet végezni.

\* A Déli Hírlap Budapestten állandóan olvasható a Park-szálloda kávéházában VIII. Baross-tér 10.

**Karácsonyi ajándékok**  
bőráruban. Kézítéska, utin-sessaire, manikűr-kazetta és fésűgarnitúra  
**WEISMAYR-nél**  
Timisoara-Belváros

## FAJBOROK

I. Resicai Uradalmak fajborai:

(rafinál és moldoval)  
Chablis  
Teu de Frunza (hársfavirág)  
Cabernet

II. Spanyol borok:

Malaga 5 éves Hijos de Quirito  
4 éves Ruiz Albert  
Jerez (Shery) Selecto Pedro Domeco  
Jerez Amontillado  
Porto Alb A. Sanz  
Madera A. Sanz

III. Saját töltés olcsó fajborok:

Magyarái asztali  
Ménesi vörös  
Ménesi schiller  
Lakodalmos  
Ménesi gyöngy vörös  
Enyedi Szarvagnon

**Dr. Csasznek**

mintapincegazdaság, Belváros, főposta 5050H  
Telefon 1041

**Hotel SAVOY**  
**szálloda**  
BUDAPEST VIII.,  
József-körút 16. szám  
Központi fűtés, melegvíz minden szobában.  
Szobaárak egy ágyas  
P. 480-tól, kétágyas  
József 320-53 P. 980-tól.

## MOZI

Belvárosi Mozi:  
Csütörtök, december 12.  
Gyárvárosi Mozi:  
Szombat, december 14.  
Mehalai Mozi:  
Kedd, december 17.

## Az asszony és céda

8 felvonás

Életkép egy pincérnő életéből.

A főszerepekben:

POLA NEGRİ  
Jean Hersolt, Kenneth  
Thompson

Monopol: Imperator Film, Cluj.

Az előadások kezdete: 5, 7 és 9 órakor.

Jegyelővétel d. e. 10—12 óráig.

# Látogatás a pincében, ahol a temesvári nyomort írásba foglalják

Temesvár, dec. 12.

A gyárvárosi Páva-utca 10. számú ház egyik pincehelyiségének bejáratánál fehér papírra kék ceruzával írott felhívás tudtul adja az érdekelteknek, hogy itt történik a munkanélküliek összeírása. Néhány lépcső vezet le a pincehelyiségbe, amely négy méter széles és négy méter hosszú. Anynyi azonban az ember benne, hogy elég volna öt ilyen helyiség számára is. Az egyik sarokban asztal, rajta írógép és néhány ív papír. Itt készül a munkanélküliek összeírása és családi állapot, valamint a munkanélküliség tartama szerint való statisztikája. Gruia Demeter szakszervezeti titkár, Anger Károly lakatossegéd, Nedel Ferenc cipész és még néhány társuk dolgozik itt. A cigarettafüsttől olyan homály van a helyiségben, hogy alig lehet látni. Kályha nincsen a cementpadlós helyiségben, de az itt tartózkodó emberek leheletétől a levegő forró. Az újságírók belépésekor bábeli hangzavar fogadja. Tizen is magyarázzák egyszerre a munkanélküliek helyzetét. Közben szólnak az egyéni panaszok... Hat hónapi munkanélküliség, hét gyermek, beteg feleség... Két évi munkanélküliség, hat gyermek... Egy másik családban a férj, a feleség, négy felnőtt gyermek munkanélküli és csak abból a havi kilencszáz leiből tengődnek, amit két inasfiuk keres... És sorra zuhognak a hallgató füleibe a panaszok.

Szombaton kezdték meg a munkanélküliek összeírását és naponta tömegesen írnak föl újabb és újabb jelentkezőket. Szakok szerint eddig a következőképpen alakul ki a temesvári munkanélküliek képe: 186 vasas, 92 famrnkás, 390 bőrös, 243 élelmezési munkás, 149 ruházati munkás, 379 egyes szakmabeli és 1093 napszámos és női munkás jelentkezett eddig összeírásra. Az összeírt munkanélküliek száma 2522. Ezek közül 1182-nek van általa eltartott felesége, ezenkívül a hozzájuk tartozó gyermekek és egyéb felmenő ágbeli rokonok száma 1754, vagyis az eddig összeírt munkanélkülieknek 2936 személy eltartásáról kell gondoskodni. Végeredményben az összeírt munkanélküliekkel és családtagjaikkal együtt 5468 személyt érint a nagy keresetnélküliség.

A pincehelyiségben szorongók tárgyalják a város által kilátásba helyezett segélyezést. Általában véve nincsenek vele megelégedve. Keveslik azt, hogy a népkonyhákon olyan munkanélküliek, akiknek népes családjuk van, csak egy-egy adag ebédet kapnak. Azt a kívánságukat akarják a város elé terjeszteni, hogy ezeket adjanak több adag ebédet és tegyék lehetővé, hogy az ételt hazavigyék, mert azt otthon jobban tudják elosztani. Anger Károly ebben a tekintetben tárgyalt úgy a városháznál, mint pedig a két népkonyha vezetőivel: Montia Agost és Trandafir Virgil telekbírákkal, akik kijelentették, hogy a kérés teljesítése nem ütközik akadályokba. A népkonyhák ma már felszolgálatják a munkanélkülieknek az ingyenebédet. A további segélyezést úgy kívánják a munkanélkülieknek,

hogy azoknak, akiknek nem jut népkonyhai ebéd, a város természetben adjon élelmiszereket és tüzfát. Főkövetelésük azonban az és ennek fejében hajlandók minden segélyezésről lemondani, hogy a város teremtsen munkaalkalmakat. Maguk a munkanélküliek hangsúlyozzák, hogy azok, akik a megindítandó közmunkák

nem vállalnak munkát, a segélyezésből kizárandók.

A munkanélküliek összes kívánságait most foglalják össze újabb pontozatokba és azokat részletesen fogják megtárgyalni a munkanélküliek nagy népgyűlésén. A népgyűlést szombaton délelőtt tíz órakor fogják megtartani a Gyárudvar-vendéglő nagytermében.

## Színház

### A bolygó zsidó

Operettbemutató a temesvári színházban

Uj darabot mutatott be tegnap este a temesvári magyar színtársulat: Sili-ga Ferenc és Arányi Kornél négy felvonásos keleti daljátékát, A Bolygó zsidót. Az újdonság meséje kedves, zenéje fülbemászó, invenciózus, a kiállítás fényes. Az előadás dícséri a rendező és a karmester munkáját, akik a betanítással és színrehozattal magas nívón álló előadást produkáltak. Az előadás erősségei Nagy Anci, Lend-vay Böske, Balázs István, Győző Alfréd, Indra Mani és Kassay Károly

Sztambul rózsája Kisodán. A Bányási Magyar Közművelődési Egyesület műkedvelői szombaton, december 14-én, este a kisodai Papp-féle színházteremben előadják a Sztambul rózsája című operettet. A főszerepekben Faragó Erna, Konlechner Gizi, Csermák Lajos, Szegedi Emil, Gál Gyula, Reichardt Alajos, Ambrus Sándor,

voltak. Rajtuk kívül pompás alakítással járultak hozzá az általános sikerhez a kilenc éves Stockinger Nelly, Joanovics Sándor, Meney Ottó és a többiek is. A közönség a bemutató előadáson a darabot nagy tetszéssel fogadta és a szereplőknek sok tapssal adózott. Az a fogadtatás, amelyben A bolygó zsidó az első előadáson részvett, biztosítéka annak, hogy a többi előadás is szép házak előtt fog lefolyni.

Liptai Aranka, Liptai Ilonka, Braun Klári, Braun Lili, Pintér Gizi, Kalánka Mani és Wiener Baba lépnek föl. A villamos vasút kisodai végállomása éppen a Papp-féle terem előtt van, ahonnan az utolsó kocsit éjjel tizenkét órakor — tehát már az előadás befejezése után — indul vissza a városba.

## Rádió

Csütörtök. (December 12.) Budapest. 9 óra 15: Katonazene. 12 óra: A rádió házi zenekarának hangversenye. 4 óra: Magyar dalokat énekel Toronyi Gyula. 5 óra 45: Mándits szalonzenekarának hangversenye. 7 óra 30: Mascagni Cavallerie rusticana című operájának az előadása. 10 óra 10: Fejes szalonzenekarának és Horváth Gyula cigányzenekarának hangversenye. Bécs. 11 óra: A Cerdanégves hangversenye. 3 óra 30: Silving-négves hangversenye. 8 óra: Vecsey Ferenc hegedűművész hangversenye, utána szórakoztató zene. Berlin. 8 óra: Esti hangverseny. 10

óra 30: Táncoktatás, utána tánczene. Belgrad. 10 óra 30: Gramofonzené. 12 óra 40: Déli zene. 5 óra 30: Délutáni hangverseny. 8 óra: Szórakoztató zene. 9 óra 35: Operarészletek. Breslau. 7 óra 15: Gramofonzené. 8 óra 30: Esti hangverseny. 10 óra 30: Táncoktatás és tánczene közvetítése Berlinből. Bukarest. 4 óra: Szórakoztató zene. 8 óra: Esti hangverseny. Frankfurt. 8 óra: Esti hangverseny. 11 óra 15: Kávéházi zene. Hamburg. 8 óra 10: Szimfonikus hangverseny. 10 óra 30: Kávéházi zene. Langenberg. 8 óra: Dalest. 9 óra: Nicodemi Seampolo című vigjátéka-



STUMPFOLL igazgató legújabb szab. népkaloriferje:

### „VULCAN“

nagy fűtőfelülete, lejtősen beépített 8 db. légáramló-csőve és huzatszabályozó szelepe folytán hatásosabb összes versenytársainál.

Tud. alapon végrehajtott probafűtések tanúsága szerint: 2—2 kg. puhafa elégett: Sima kályhacsónél (Lei 150—) 30 perc alatt, pont ugyan annyi idő alatt „VEZUV“ (Lei 350—) és „EXCELSIOR“ (Lei 450—) kalorifereknél is; amiből látszik, hogy fűtőteljesítményük ezeknél nyoma sincs. Ellenben „VULCAN“ nál (Lei 350—) és „REVOLVER“—nél (Lei 1000—) 50, illetőleg 65 percig égett a fa. Ezen Stumpfoll-féle kaloriferek tehát legalább 33, illetőleg 55% fűtőteljesítményt és lényeges hőfoktöbbletet biztosítanak. A fenti sorrendben következő hőfok-emelkedések állapították meg: 4<sup>1</sup>/<sub>2</sub>, 5, 6<sup>1</sup>/<sub>2</sub>, 10 és 14° C.

Ezek szerint kétségtelen, hogy a Stumpfoll-féle „VULCAN“ ezidő szerint a legolcsóbb és leghatásosabb népkalorifer. A „VULCAN“ nagyban készül MECHER J. bádogárgyárában, Temesvár III., Svájc-u. 3. sz. TELEFON 15-42 és raktáron lesz minden jobb vaskereskedésben. STUMPFOLL ig. többi közismert különleges-kaloriferjeit megrendelésre és mérték szerint továbbra is készíti: MECHER F. IV., Preyer-u. 16.

nak az előadása. Utána kávéházi zené. Leipzig. 7 óra 30: Szórakoztató zene. 8 óra: Ditter Károly Doktor und Apotheker című vigoperájának az előadása. 10 óra 30: Táncoktatás és tánczene közvetítése Berlinből. Mährisch-Ostrau. 11 óra: Gramofonzené. 12 óra 30: Déli zene. 5 óra 30: Kamarazene. 6 óra: Szórakoztató zene. 10 óra 15: Kávéházi zene. München. 8 óra 20: Oskar Blumenthal Mathias Gollinger című szindarabjának az előadása. Utána gramofonzené. Stuttgart. 8 óra: Es hangverseny közvetítése Frankfurtból. 11 óra 15: Kávéházi zene.

Péntek. (December 13.) Budapest. 8 óra 15: Gramofonzené. 12 óra: Déli hangverseny Deutsch Rózsi zongorista és Perényi Gabriella énekművésznő közreműködésével. 5 óra 30: Magyar Imre és cigányzenekarának hangversenye. 8 óra 10: Vigjátékok előadása Stúdióból. 10 óra 10: Pertis Jenő és cigányzenekarának hangversenye. Bécs. 11 óra: A Silving négyes déli előtti hangversenye. 3 óra 30: Gramofonzené. 4 óra 15: Tröster Teréz zongorahangversenye. 8 óra: Kamarazene. 8 óra 30: Szórakoztató zene. Berlin. 8 óra: Leoneavallo Bajazzo című operájának az előadása. 10 óra 30: Szórakoztató zene. Belgrad. 12 óra 40: Déli zene. 6 óra: Kávéházi zene. 8 óra: A Faust című opera előadása. Breslau. 8 óra 30: Bécsi szórakoztató zene. Bukarest. 4 óra: Szórakoztató zene. 8 óra: Romano Dimitrie énekművész hangversenye. 8 óra 45: Szórakoztató zene. Frankfurt. 8 óra 15: Scheffler Herbert Land im Rücken című szindarabjának az előadása. 9 óra 15: Szimfonikus hangverseny. 10 óra 30: Szórakoztató zene. Hamburg. 8 óra 30: Hermann Hans Wetzler Die baskische Venus című vigoperájának az előadása. 10 óra 35: Esti hangverseny Langenberg. 8 óra: Szórakoztató zene. Leipzig. 9 óra: Gerhardt Ilona énekművész hangversenye. 10 óra 45: Szórakoztató zene. Mährisch-Ostrau. 11 óra 30: Gramofonzené. 12 óra 30: Déli zene. 4 óra: Fuvószenekar hangversenye. München. 8 óra 30: Szimfonikus hangverseny. Stuttgart. 9 óra 15: Esti hangverseny. 10 óra 45: Szórakoztató zene.

## Közgazdaság

A Temesvári Első Takarékpénztár ez uton értesíti a t. részvényeseit, hogy az 1928. évi kibocsátású új részvények, a vonatkozó ideiglenes elismertvények beszolgáltatása ellenében, az intézet értékpapír osztályánál átvehetőek.

Egy milliárd a hadsereg részére. Bukaresti tudósítónk telefonálja: A Lup-ta értesülése szerint a hadsereg felszerelésére 1930-ban egy milliárddal többet fognak felvenni, mint eddig. A kormány el van határozva hogy minden pénzügyi nehézség ellenére a hadsereg modern felszerelését folytatja és befejezi.

A budapesti tőzsde jegyzései (December 11) Leszámitolóbank 103, Kereskedelmi Bank 107,5, Angol Magyar Bank 85,5, Magyar Hitel 75,0, Pesti Hazai 189,0, Drasche 129, Csáky-Prackfalvi 110, Urikányi 105,0, Rima 80,7, Salgó 45,7, Általános Köszén 608,5, Beocsini —, Nasic 154,0, Spodium —, Szikra —, Ganz 82,2, Magyar cukor 110,0, Délcukor 101,0, Lipták —, Egis 15, Nova 28,6, Temesvári Szesz 21,0, Temesvári Sör 14,5.

**Próhirdetéseket**

**Házasság**

**Házasság céljából**  
 zion keresek idősebb nővel, ki  
 éji hozománnyal rendelkezik, is-  
 telességet. Cim a kiadóban. (6488)

**Levelezés**

erény 6000" „J. M.” „Boldogság”  
 „H” „Önálló iparos” jeligére le-  
 van a kiadóban.

**Adás-vétel**

100 drb. perzsaszőnyeg  
 gyűrűket, facsilárokat, csodaszép  
 butorokat potom áron kiárusítok.  
 enberg. (6417)

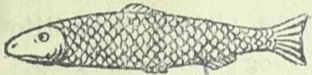
**Prima rózsaburgonyát**  
 1kg-tól feljebb házhoz szállít Plohn,  
 nyadi-ut 51. sz. Telefon 15-78.(6367)

**Pénzszekrény**  
 egyéb irodai butorok, pultok, ste-  
 nok olcsón eladók. Bővebbet Dr.  
 pot, I. ügyvédnél. I., Str. Alba lu-  
 7. sz. (6519)

**Csontszinü hálószoba**  
 faragott munkával és egy zongora  
 on eladó. II., Bărăny-u. 3. Bazsing  
 (6520)

**350 agancs**  
 tük számos ritka abnormis példány,  
 zózávaló bronz vadász és egyéb sport-  
 netekkel, sportmuzeum berendezé-  
 zez alkalmas, eladó. Cim a kiadó-  
 (6522)

**Cseresznyefa hálószobák**  
 on eladók. II., Potyka-u. 7. Far-  
 u. végén. (647\*)



**Legolcsóbb karácsonyi hal**  
 gy választékban kapható. Élő és friss  
 dunai hal jutányosan

**Taran János-nál**  
 emesvár IV., Preyer-u. 11. sz. a. szerez-  
 tő be. Rendeléseket elfogad minden nap.  
 Figyelem a fenti címre!

**Oszlopos kályha**  
 áak, szénnek és lámpa-golyók olcsón  
 adók. III., str. Romulusz 31, I. em.  
 (6526)

**Jókarban levő**  
 árke lónyereg eladó. II., Rózsa-tér 3.  
 (6525)

**Férfi télikabát**  
 karban levő, olcsón eladó. III., Ko-  
 na-u. 20. (6529)

**Kanári madár**  
 karácsonyi ajándéku 700 leírt kap-  
 tó. Erzsébetváros, Király-utca 99.  
 (6528)

**Minden órára**  
 rphetetlen üveg kapható IRITZ  
 ás és ékszerésznél, Temesvár  
 Mercy-u. 6. (6527)

**Kis ház**  
 es lakással eladó. Gyárváros, Strada  
 oriei 14. szám. (6509)

**Irógép**  
 állapotban azonnal eladó. Megte-  
 nthesítő Magdu fordító irodájában,  
 elváros, Deák-utca 3. (7000)

**Férfi téli kabátok**  
 ői karakul, divatos téli kabát, férfi  
 tőnyök kitünő állapotban olcsón el-  
 adók. Erőd-u. 12. II. em. kizárólag d.  
 11-től 1 óráig, d. u. 6-7-ig. (5213)

**Elegáns szalagarnitúra**  
 tányos áron eladó. Cim a kiadóban.

**Lakás**

**Egyszobás szép lakás**  
 j házban olcsón kiadó, villanyvilágítás,  
 izvezeték. Kivánatra butorozva is. III.,  
 ereszt-tér 2. (6434)

**Egy szobás lakás**  
 ec. 15 ére kiadó. Cim: Mühle Vil-  
 nos-u. 24-a. (6485)

**A szökött asszony**

Erdélyi történet. 1. folyt. Irta: Lajos Károly

Az asszony belenézett a szénfekete szemekbe és csöndesen vallott.

— Balábányáról.  
 — És az urad? — csuszott ki két nyelvés között a kérdés a pásztor szájából.

— Igen... Az a rossz, kegyetlen...  
 — Ne bánts! — szakította félbe a szidást Bozsi. — Mit tudod te, miért volt hozzád balkézze? Aludni kell arra fiatalasszony, azután már nem rossz és nem kegyetlen.

— Én ne tudnám? — tört ki az asszony. — Akkor ki? Két éve eskültünk, azóta mindig iszik, mindig ver!  
 — Majd megváltozik.

— Ha eddig nem, ezután sem. Így volt és így lenne ezután is, ha...  
 — Nincs tovább! Itt maradsz, amíg akarsz, azután lásd a többi. A férjed, ha szeret, egy-két nap alatt megtalál és te elmész vele.

— Soha! — lángolt föl az asszony szembogara. — Szeressen olyat, aki vele megy, legalább együtt ihatnak és együtt dőlhetnek a sárba az egész falu csufjára.

— Nincs az mindig, ifiasszony és könnyen elmúlik bányászemberrél.  
 — Mit véded? — esattant az asszony hangja bosszusan. — Ismered őt? Egy-maga tized kitesz!... Csak a külseje emberi...  
 — Belseje is... azért olvan.  
 — Hát te? Te is iszol?  
 — Igen... Miért ne, ha van? — rakta össze a szavakat óvatosan Bozsi. Egy évben egyszer, derekas hó idején, de itthon. Máskor még jó a zsendice is.

— Ugye jó? Nagyon sokszor jó az!...  
 — Ásított az asszony. — Aludnék. Várakozóan nézett a berszárnyra.  
 — Ott nem jó? — kérdezte Bozsi.  
 — De igen... és te?  
 — Hát... hm... majd csak elleszek az esztenában, a borbécsék között.  
 — A melegben? Jó... menj!

A parancsra Bozsi érezte, hogy mennie kell. Pedig úgy szeretett volna még beszélgetni és nézni, hogy mozog a szája és hogy változik tekintete. De fölvetett egy pokrocot a vállára és nyugalmas jóéjszakát kívánt. Azután kinyitotta a rozoga deszkaajtót.  
 — Aludj jól, ifiasszonyka!  
 Hasító hideg járta át a szabadban, gyors léptekkel ugrott az esztenáig.

Másnap megegyeztek. Az asszony addig marad, ameddig akar. Ez volt az első és utolsó szigorúan kikötött feltétel. A munkát, azt a keveset ami volt, elosztották. Az asszony főzött, mosott, varrt. Bozsi meg esavargott a nyáj körül. Esténként, mikor hazajött, előkotorászott széles karimájú kalapja mellől néhány szál havasi gyopárt és szóltanul nyujtotta át, csöndes imádata jeléül.  
 — Jól van, tedd le. — köszönte meg közömbösen az asszony s ha tudta volna, mennyire boldoggá teszi evvel Bozsit, talán még ezt sem mondta volna.

Napok múlva a vashánya társulat idegen országbeli urai gyönyörködni mentek a havasok rengetegeibe, Gergely, az asszony férje vezetésével. Richaud, a bánya fiatal főmérnöke, kissé elkalandozott társaitól és vaktában ment a völgytől ki, föl az Egyes-kőre. Az apró, ritkás fák közt már meglátni a tisztást és esodálkozva nézte a berszányok végtelen kitarását. A világtól elzárva, itt élni egy egész életen át! Álmodozásából a kunyhó ajtajának nyílása ébresztette föl. Kilépett az asszony szóttessel a kezében és leült az ajtó mellé, a téli nap langyos sugaraiban. Varrt.  
 — Havasi tündér berszányok között! — álmélkodott Richaud. — Erdemes közelebről megnézni! — s esodálkozó tekintettel lépett ki a fák közül.  
 — Adjon Isten minden jót! — köszönm. — Hol vagyok?  
 Megdöbbenve, zavartan nézett az asszony.  
 — Balábányáról jöttünk és engem elvesztettek. Ugy gondolom, hogy itt megvárhatom őket. Nem? — kérdezte a mérnök, miközben szeméi kíváncsian fürkésztek az asszonyt. Ugyan honnan oly ismerős az arca? Két éve csak a lakodalomnak, akkor táncolt is vele, de ez most nem jutott az eszébe. — Éhes volnék — adta az ürügyet a társalgásra.

— Ordát, meg malét kaphat, ha szereti. — sietett felelni az asszony és be sem várva a választ, már futott is érte. — Szent Isten! — sápadzott benn a kunyhóban, — ha a mérnök ur megismer...  
 Lejebb huzta fején a kendőt, hátha leplezi zavarát. Azután sebes igyekezettel került a mérnök elé. Ez a visel-

kedése félrevezette Richaud-t. Kinyujtotta kezét a csupor felé, sőt el is hagyta. Nyitott tenyere az asszony bő vizitkába bujtatott karjára tapadt.

— Tudod-e domna, hogy nagyon szép vagy?

— Itt az orda meg a malé.

— Köszönöm, nem kell... Már jól laktam. Veszett eszem! — ütött homlokára, mikor az asszony kivonta magát a fogásból. — Hol láttalak, mondd? Farod érintése ismerős, hol fogtalak? Mikor?

— Sehol, semmikor, mérnök ur!... — zavarodott ki az áruló szó az asszony száján.

— Mérnök ur... mérnök ur... — hajszolta Richaud a hallottakat emlékezetében. De a másik pillanatban már fölesillant a szeme. — Megvan! — kiáltott diadalmasan. — Te vagy az én táncospárom, a Gergely felesége. A szökött asszony.

— Ne mondja mégegyszer! — tiltakozott lángvörösre lobbanva az asszony. — Nem szöktem, elmentem. Ezért semmi rossz nem érhet.

— Nem, azért nem. Hanem, hogy kihez jött, azért már igen!

— Kihez? Senkihez! Csak ugy találtam ide...

— Eppen ide?... Talált volna közelebb is védelmet... nálam!

— Köszönöm jószágát, mérnök ur, de nem üldöztetem ki magamat a faluból. Inkább legyen így.

— Nem baj — egyezkedett a mérnök — én felejték és megboosátok magának, ha most velem jön! — Az asszony hallgatását biztatásnak véve, folytatta. — Velem jön a házamba! Itt hagyja ezt az eldugott helyet, részeges férjét, meg az egész butulásig unalmas erdőt és szénéz a világban velem, ahol sok minden van s ahol oly boldogok az emberek... Jön?

(Folyt. köv.)

**A nagyszentmiklósi közismert FEKETE SAS**

szálloda és étterem  
 új vezetés alatt újra megnyílt.  
 Kitünő konyha, finom borok, pontos kiszolgálás, olcsó árak.  
 Kellemes szórakozások, táncterem zene.  
 Utazóknak 10% engedmény szállodai árakból.

Kényelmesen, olcsón és jól  
 Nagyváradon csak a

**METROPOL**

nagyszállodában lakik



100 minden komforttal berendezett, ujonnan átalakított szoba.  
 Minden vonatnál t. vendégeinket ingyen autót várja! Kereskedelmi utazók nagy árkedvezményben részesülnek.

**Különféle**

**Aprított tűzifát**

Kossuth-tér környékén házhoz szállítok. Teodorescu, Mérleg-u. 4, vegyeskereskedés, telefon 19-17. (6504)

**Olcsó ingek**

alsónadrágok mérték után a legjobb izlésnek megfelelően készülnek. Karácsonyi ajándéknak kapható. Kiss. II., Háromkirály-u. 11, az udvarban. (6486)

**Cserépkályhák**

átrakását és tisztítását szakszerűen végzi Gyenes, Ujszabadfalu, XVII. utca 10. sz. (5391)

Készpénzvétel folytán abba a kellemes helyzetbe jutottunk, hogy egyes

**férfi-divatcikkeket**

a következő bámulatos olcsó árakon bocsájthatunk a t. vevőközönség rendelkezésére:

Gyermeköltöny	500 leitől kezdődőleg
Fiu	650 " "
Férfi	I-a minőségben... 700 " "
" télikabát	prém gallérral... 2000 " "
" "	opossum béléssel... 4200 " "
" "	prém bélélve... 4500 " "

Soha vissza nem térő alkalom!

Fedezze azonnal szükségletét, míg a készlet tart.

**Wilhelm, Józsefváros**

Mária-szoborral szemben.

# Déli Hírlap

PÉNTEK  
1929 DECEMBER 13

## LEGUJABB

ÉJFÉL UTÁN  
ÉRKEZETT JELENTÉSEK

### Az esküdtszék fogházbüntetésre ítélte az apagyilkos grófot

Hirschfeld, december 12.

A bíróság folytatta Stohlberg-Wernigerode gróf bünperének tárgyalását. Tegnap kihallgatták Thomas vizsgálóbíró, aki kedvezően vallott a vádlott Stohlberg-Wernigerode Keresztély mellett. Elmondotta, hogy a gróf a fogházban öngyilkosságot akart elkövetni, mire ő becsületszavát vette, hogy ettől a szándékától eláll. A gróf később ismételtén sirva könyörgött neki, hogy adja vissza becsületszavát.

Elnök: Ez éppen úgy bizonyíthatja a vádlott bűnösségét is. Lehetséges, hogy az apagyilkosság miatt lelkiismereti furdalásai voltak és öngyilkosságot akart elkövetni.

A bíróság azután Schtrak uradalmi főerdészt és feleségét hallgatta ki. Ezek azt vallották, hogy a meggyilkolt gróf felesége 1926-ig szerelmi viszonyt folytatott sógorával és azt csak akkor hagyta abba, amikor a családtagok közbeléptek.

Stribe uradalmi alkalmazott azt vallotta, hogy a grófnő és sógorának viszonyáról az egész személyzet tudott és a dolgot a legnagyobb megbotránkozással tárgyalta.

Schreiber Amália ápolónő szerint Stohlberg-Wernigerode gróf feleségét nem szerelemből vette el és már házassága első hónapjaiban is megcsalta. A grófnő azután így állt bosszút férjén, hogy szintén tiltott viszonyt kezdett a sógorával.

Több tanu lényegtelen vallomása után, akik azt jelentették ki, hogy a fiatal Stohlberg grófnak erős képzelő tehetsége van, a bíróság a fegyverszakértőt hallgatta ki. A szakértő azt vallotta, hogy a gyilkosság úgy, ahogy azt a vádlott előadta, lehetséges. Nagyfokú és bűnös vigyázatlanságot követett el ebben az esetben a fiatal gróf, hogy tisztítás közben a fegyvert úgy tartotta, hogy annak csöve apja ellen irányult.

A bíróság ezzel a bizonyítási eljárást befejezte és a perbeszédre került a sor. Az ügyész vádbeszédében gyilkossággal vádolta meg a fiatal grófot. Mindazonáltal azonban azt indítványozta, hogy büntetését a vizsgálati fogság beszámításával egy évi és három hónapi fogházban szabják meg. Azután a védő mondta el beszédét.

A perbeszéd elmondása után az esküdtszék tanácskozára vonult vissza, amelynek befejeztével az elnök kihirdette, hogy a bíróság Stohlberg-Wernigerode Keresztély grófot

gondatlanságból okozott emberölésben találta bűnösnek és ezért kilenc hónapi fogházra ítéli. A bíróság egyben kötelezte az elítéltet az összes eljárási költségek viselésére.

### Hamis hírek terjesztésével vádolják a zsidó képviselőket

Bukarest, december 12.

A kamara tegnapi ülésén Fischer Tivadar zsidó képviselő szavát tette a december tizediki eseményéket. Felemlítette Landau minapi interpellációját és Costachescu közoktatási miniszternek arra adott válaszát. A miniszter azt mondotta, hogy a diákok rendben utaztak haza, holott talán éppen akkor inzultáltak a vonaton utasokat. Ha Landau talán kissé élesen beszélt is, de fontos problémát vetett föl, amellyel alkalomadtán foglalkozni kell. A zsidók bizonyítékát adták lojalitásuknak, de ez nem jelenti azt, hogy panaszait elhallgassák. December 10-én Kolozsvárott és Temesvárott súlyos incidensek történtek. Kéri a kormányt, hogy az ország zsidó lakosságát védje meg.

Costachescu közoktatásiügyi miniszter válaszolt és kijelentette, hogy a zsidók a belföldön és a külföldön

hamis hírek terjesztenek és a minap is egy amerikai lap tele volt valótlanosságokkal.

Joanitescu államtitkár megnyugtatta a kamarát és kijelenti, hogy a kormány nem tűri a rendzavarásokat és a bűnösöket megbünteti. A diákok december 10-én nem a zsidóság ellen tüntettek, hanem csak ama lapok ellen, melyek a krajovai kongresszusról hamis híreket közöltek.

Azután áttértek a napirendre és Lupu dr. a felirati vitához szökött. Bírálta a közgazdasági viszonyokat és rámutatott arra, hogy egész Európában Romániában legmagasabb a kammat.

Sándor József a nyugdíjasokról beszélt. Vázolta ezek helyzetét 1918-tól visszamenőleg és hangsúlyozta, hogy az ország presztízse kívánja, hogy a nyugdíjasok panaszainak véget vessenek.

### A Marzescu-féle törvényt alkalmaz- zák a rendbontókkal szemben

Bukarest, december 12.

(Tudósítónk telefonjelentése.) Nemcsak Temesvárott, hanem Kolozsvárott és Bukarestben is játszódtak le diáktüntetések. Kolozsvárott bezúrták az Ellenzék kiadóhivatalának és könyvesboltjának, a Metropol kávéház és

néhány Fő-téri kereskedés ablakait. Bukarestben pedig az egyik szabadkőműves páholyba hatolt be egy diákesoport.

Kolozsvárról érkezett jelentés szerint a rendőrség a diákok tüntetésével kapcsolatosan hetvenöt diákot vett

őrizetbe, akiket egész éjjelen keresztül hallgattak ki. Reggel a diákok kettő kivételével szabadon engedték. Az eseményekről telefonon értesítették Costachescu közoktatásiügyi minisztert és Joanitescu belügyi államtitkárt, akik mindketten azt az intézkedést adták, hogy a rendbontókkal leghalálra kell eljárni. A rombolókkal szemben a Marzescu-féle törvény alapján a gyorsított eljárást léptetik életbe.

Bukarestben az Orient páholy vezetői bukaresti szabadkőműves szervezet Georgianu volt bukaresti főpolgármester elnöke alatt ülést tartott, amikor az üléssterembe diákok rontottak be és a jelenlévőkre ráparancsoltak hogy maradjanak mozdulatlanul. A diákok felszólították az elnököt, hogy mondja meg, melyik szekrényben vannak a titkos iratok. Miután erre a felszólításra nem kaptak választ, sorra felfeszítették a szekrényeket és az azokban volt iratok kidobálták. Egy esomó iratot pedig zsebre tettek. A rendőrség ezeknek a diákoknak két vezetőjét Taftareanu Aurél és Auleanu Konstantin személyében letartóztatta. A két diákot maga Joanitescu államtitkár hallgatta ki. Elmondották, hogy a szabadkőműves páholyban államellenes iratokat kerestek, amelyek még a német megszállás idejéből származnak. A volt német vezérkari főnök emlékirataiból megtudták, hogy az Orient páholy összeköttetésben állott a németekkel és biztosra vették, hogy a páholyban hazaáruló iratokat fognak találni.

SZLOVÉN ERSEK A BELGRÁDI KORMÁNY ELLEN. Belgrádból jelentik: A nemzeti tornaegyesületek feloszlásával és állami Szokolegyesületek újraszervezésével a belgrádi kormány felkavarta az amugy is rendkívül izgatott közhangulatot. Jeglies labachi érsek egyik lapban kiáltványt tett közzé, amelyben felszólította a sokakat, hogy testületileg ne lépjenek be a Szokolegyesületekbe. A felhívás rendkívül nagy feltűnést keltett politikai körökben, mert ez az első eset, hogy valaki nyíltan szembe mer szállni a diktatorikus kormánnyal.

## Kivándorlók !!

Utazatok ARGENTINÁBA, BRAZILIÁBA, és URUGUAYBA, az egyedüli német társasággal, amelynek hajói kizárólag csak délamerikai kikötőkbe futnak. Egységes III. oszt. hajók a legnagyobb fényűzéssel. „Cap Arcona” nevű hajónk a világ egyetlen hajója, amely Hamburgból Dél-amerikáig csak 12 napot megy. Ovakodjatok a falukra utazó ügynököktől.

Forduljatok közvetlenül **Juliu Klein** ügynökségéhez  
Központ: Timisoara, Str. I. C. Bratianu 6.  
Fiókok: Arad, Bul. Regele Ferdinand 62. Bucuresci, Bul. Dinicu Golescu 41 bis. Cernauji, Str. Reg. Ferdinand 27. Chisinau, Str. Negusterilor, Casa Barbatat.

Figyelem! Zsombolyára utazók! A

## DACIA

szálloda és étterem a zsombolyai elite közönség találkozóhelye. Kényelmes, kellemes, jó meleg szobák az utazóközönség számára.

Pontos kiszolgálás, olcsó árak, zene.